

دیدگاه

شماره: ۱۷۶	موضوع: اجتناب از افراط و تفریط در بکارگیری راهکارهای افزایش تولید ملی با اتخاذ استراتژی افزایش تولید ملی پایدار و مستمر
تاریخ: ۱۳۹۱/۰۴/۲۸	

تهیه و تنظیم: محمد رضا صادقی فروشانی

توضیح اجمالی:

در سالهای آغازین انقلاب اسلامی که افزایش تولید ملی ضرورتی دو چندان یافته بود سفر نخست وزیر وقت جهت راه اندازی کارخانه بافت بلوچ به استان سیستان و بلوچستان و دستور نصب و راه اندازی ماشین آلات مانده در صندوق و پالت‌های وارد شده به محل کارخانه باعث ایجاد شور و شوق زایدالوصفی در میان کارگران و اهالی بومی و غیر بومی استان گردید^۱ دستور دوم نیز جهت تامین مواد اولیه کارخانه مبنی بر کشت پنبه در اراضی مستعد استان صادر گردید اما بدلیل مخاطره آفت کرم سرخ پنبه با مخالفت کارشناسان وقت سازمان حفظ نباتات و دفع آفات و بیماریهای گیاهی مواجه شد^۲ و در نتیجه از کشت محلی آن صرفنظر شد و مقرر شد مواد اولیه آن از پنبه تولیدی سایر استانها تامین شود اما بدلیل مشکلات حادث شده برای پنبه کشور و تنزل شدید تولید آن تا مرحله توقف صادرات و شروع واردات پنبه جهت تداوم حیات کارخانجات نساجی بعنوان یک اولویت و نگاه کوتاه مدت و غیر استراتژیک به تولید موجب شد که شرایط قرنطینه بصورت جدی مراعات نگردد تا حدی که زمزمه‌های مشاهده این آفت خطر ناک و همچنین مگس میوه مدیترانه در کشور به گوش میرسد. در هر دو رویکرد، افزایش تولید ملی اعم از کشاورزی و صنعتی و تداوم چرخه بنگاههای اقتصادی مد نظر بوده است اما در یکی صرفا رویکرد توجه به تولید بطور عام و در دیگری توجه به تولید با رویکردی پایدار و مستمر بطور خاص مشهود است. لذا بجاست که در بذل توجه به تولید از هیجان زدگی، روزمرگی و هرگونه افراط و تفریط بدون بررسی‌های کارشناسی پرهیز شود و در استراتژی‌های افزایش تولید ملی بجای زودبازدهی بدنبال خوب بازدهی و همه جانبه نگری باشیم. تا انشاءالله پس از گذشت زمان و صرف هزینه‌های بجا، لکوموتیو مشکلات و موانع تولید را از کار بیندازیم والا رفع موانعی که خود معلول مشکلات اساسی دیگر و ناشی از عدم جامع نگری هستند راه به جایی نخواهد برد و دوباره سر باز خواهند کرد به گونه ای که مشکلات ناشی تولید و جزئی نگری در حل مسایل آن با یک تاخیر زمانی به دیگر بخشها نظیر تجارت و متعاقباً مشکلات تجارت نیز به تنظیم بازار و توزیع داخلی و نهایتاً مشکلات این بخش باز تولید شده و با شدت بیشتر مجدداً بخش تولید را متاثر خواهد کرد پس حصول افزایش پایدار تولید ملی بایستی به طرح آمایش سرزمین و مزیت‌های منطقه ای آن بازگردیم اگر در سالهای قبل چنین نگاهی وجود داشت، به محض بروز کوچکترین مشکل در اراضی پنبه خیز گرگان و خراسان (در کشوری که یکی از بزرگترین صادرکنندگان پنبه در جهان بود) بایستی وزارت کشاورزی وقت با هماهنگی وزارت صنایع وقت نسبت به رفع مشکلات کشت پنبه با رویکرد سیستمی و آمایشی همت می‌گماردند تا در این زمان بخش عمده‌ای از روغن و پنبه مورد نیاز کارخانجات برای مصارف داخلی و نیز صادرات تدارک می‌شد اما همیشه اولین و آسان ترین راه انتخاب می‌شود در حالیکه تامین از محل واردات صرفا در صورتی که از تمام توان داخلی بصورت سیستمی بهره برداری شده باشد دارای توجیه است. پس هم اکنون همت گماریم و با استفاده از فرصت تعیین سال تولید ملی بلند مدت عمل نماییم.

نکات کلیدی:

۱. براساس حدیث شریف "خیر الامور اوسطها" در جهت افزایش تولید ملی لازم است ضمن پرهیز از فشار بر منابع و حرکت در خط اعتدال، با رویکردی سیستمی، همه جانبه نگرانه و در یک کلام اتخاذ استراتژی تولید پایدار و مستمر، سیاستگذاری و بر افق بلند مدت و خوب بازده بودن آن تاکید شود.
۲. از طرحهای احساسی و دارای عواید یک بعدی و زود گذر حتی الامکان اجتناب شود.
۳. توجه به تولید کیفی بسیار اولی تر از توجه به کمیت تولید انگاشته شود. (در مثال فوق ۱۰۰ کیلو پنبه یا میوه سالم، در خط تولید کارخانجات روغن و نساجی یا کمپوت سازی بسیار کارسازتر و با ارزش افزوده بیشتر از ۵۰۰ کیلو پنبه یا میوه آلوده به فضولات آفت کرم سرخ یا مگس میوه مدیترانه خواهد بود).
۴. اولویتهای تنظیم بازار به هر قیمتی موجب کم توجهی سازمانهای تخصصی و گمرکات به شرایط قرنطینه نباتی و دامی و پایدار دیدن تولید نگردد.
۵. براساس اصل پیشگیری بهتر از درمان، در استفاده از منابع و عوامل تولید منتج به افزایش تولید، اصل بازدهی نزولی مورد توجه قرارگیرد تا ضمن تعادل در هزینه‌های تولید از تبعات زیست محیطی و بهداشتی متعاقب تولید، علاوه بر هزینه‌های اقتصادی آن پرهیز شود: مثلهایی در مصرف بی رویه از کود و سموم شیمیایی و در نتیجه کاهش بهره وری کل علاوه بر تبعات سرمایه‌ای شدن محصولات کشاورزی و افزایش حساسیتها و آلرژی‌ها و همچنین استفاده از چوب جنگلها بدون تجدید کاشت یا واکاری قابل ذکر است که بایستی در چارچوب تفکر افزایش تولید پایدار و کارآمد آنها را سامان داد.

تأیید رئیس گروه مشاوران:

تأیید رئیس موسسه:

^۱ این کارخانه یکی از بزرگترین کارخانجات نساجی خاورمیانه محسوب می‌شود که هم اکنون با مشکلات مالی و خطر تعطیلی روبروست
^۲ کرم سرخ پنبه یکی از مخربترین آفات پنبه در دنیا است. این آفت محصول پنبه را حد اقل تا ۵۰ درصد کاهش داده و میزان روغن دانه‌ها را پایین می‌آورد در برخی مناطق بین ۵۰ تا ۹۰ درصد الیاف را نابود ساخته است. تمامی کشورهای مجاور ایران خصوصا پاکستان و ازبکستان و اکثر کشورهای آسیای و افریقایی خصوصا مصر و همچنین استرالیا و برخی کشورهای آمریکایی آلوده به این آفت هستند صرفا در ایران بواسطه پیشگیری از نفوذ آن به استانهای پنبه خیز خراسان و گرگان جزو قرنطینه داخلی است که بایستی با جدیت از ورو د این آفت خطر ناک و گسترش حوزه نفوذ آن به مناطق پنبه خیز پیشگیری نمود